

Foia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST'A
Luni
31 iuliu
12 aug.

Ese totu a opt'a di
Pretulu pentru Austria
pe Jul. Dec. 4 fl. —
Pentru Romania
pe Jul.—Dec. unu galbenn.

Nr.
31.

Cancelari'a redactiunei
Strat'a morarilor Nr. 10.
unde sunt a se adresá manuscriptele si banii
de prenumeratiune.

Anulu
III
1867.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

DESPARTIREA.

M

andrulu sóre 'n departare,
Colo susu la resaritu,
Se 'mbracă cu pompa mare
In vestmentu-i stralucitu;
Dar anim'a-mi iubitoare
Se incinse 'n negru doiu, —
Câ-ci alu dinsei dulce sóre
Nu mai suridea vioiu.

Ce suava demanétia
Peste ceriu se reversá, —
Nicairi o négra cétia
Nu diarfi pe fati'a sa;
Inse ceriulu dílei mele
Fu totu negru, de nori plinu;
Anim'a-mi oftá de gele,
Pieptu-mi scóse totu suspinu.

Câ-ci erá clipit'a 'n care
Fericirea-mi apunea,
Intru care 'n departare
Se ducea copil'a mea.

Ah! minutu de despartire,
Multu erai intristatoriu,
Sub acea nefericire
Apesatu stateam sê moriu.

Dar copil'a 'ncantátore
Mangaiosu mi-díse-asié:
„Resari-va si-alu nostu sóre,
Si noi éra ne-omu vedé.“
Inse dins'a de odata
Si-intórse ochii víi,
Si pe fati'a-i adorata
Dóne lacrima diaríi.

Si ce ea prin vórbe-usióre,
Si prin siópte n'a potutu,
Aste scumpe lacrimióre,
Multu me mangaiu placutu;
Câ-ci aceste lacrimióre
Mi-spuneau incetu, mereu:
„Te iubescu eu cu ardóre,
Cu credintia, scumpulu meu!“

Iosifu Vulcauu.

DIN VIÉȚIA UNUI JUNE.

N o v e l a .

(Urmare.)

„Nepote! mi-dise poetulu cu o frunte multu incretita, si cu nesce ochi mari si asia sin-ceri — se scii nepote câ pretensiunile sufletului sunt mai nalte ca ce-ti pote da lumea, — si celu ce voesce sê le afle, trebue se scie, câ sufletulu nu se 'ndestulesce cu lumea asta vana, trecatore si numai materiala; ci cere ocupatiune mai sublima, care nu se pote aflá, numai in cu-getarea nalta; prin urmare celu ce voesce sê-si afle 'ndestulirea sufletului si naltimea demnita-tii sale in deplin'a sa gloria — trebue se se redice din lume peste lume, preste materialismu, — se se redice in sfere mai 'nalte si mai largi, unde sufletulu se si-castige cursulu, avantagiulu si joculu seu liberu, in lumin'a sublimeloru idei, in naltimea cugeteloru — liberu de pulvereá cca grea a materialismului, a lumii. — Cand vei ajunge acolo, in patria, in sfer'a aceea nalta si scumpa cugeta, — dar deosebesce cugetulu de fantasia, — cugeta, dar nu fantasiá in vanu. — Cugeta viéti'a si tote aparintiele ei dintr' unu punctu de vedere mai naltu ca cum te-a invetiatu lumea, si traesce in cugetu, traesce in idea. Si desí trupulu va trece prin orice suferintia, desí lumea-ti va fi o vétra de dorere, si vié-ti'a, si tote ce misca 'n natura-ti voru paré o icona falsa — sufletulu teu va fi multiamitu si naltu, cuprinsu eternu cu o voluptate dulce, in-finita — ce nu o precepe lumea noastra. — Déca te vei tredî acolo, unde te vei redicá, déca vei scí cuprinde tote dintr' unu punctu de vedere mai naltu, si apoi vei scí cuprinde si pretiui' naltîmea cugetului teu, déca vei cuprinde scopulu, nesuinti'a si destinulu vietii omenesci dintr' unu conceptu mai sublimu, mai spiritualu — vei aflá câ este remunerare pentru suferinti'a vietii, numai se o scimu aflá. — Asta e fertate viéti'a, lumea poctului adevratu!

Asia dice filosofulu materialismului câ ce nasce in lume, si more 'n lume — trebue se si traésca 'n lume; — si câ trupulu cu tote partile si insusirile lui este din lume, si trebue se lase ceriulu si se traésca 'n lume; ér sufletulu e o pasere de natura libera — pentru portarea trupului condemnata in lantiulu brutalitatii pana atunci, pana mas'a asta din lume — trupulu — se va dissolve, desorganisá, si ea va sborá libera la locurile sale; — prin urmare, déca sufletulu e condamnatu a-si traí viéti'a aici intr'o masa, careia destinulu i e a traí in lume, ér nu a se redicá in stele trebue se suferi aici, si nesuinti'a catra ceriu e zadarnica. — Eu nu-su de parerea

loru fertate, câ-ci trupulu cu sufletulu, pana nu le desparte celu ce le-a unitu — e intrunitu intr' un'a asia, catu un'a dintre ele nu mai póte fi intregu, ci numai partea intregului, prin urmare un'a pe alta trebue sê se urmarésca; — si pentruca sufletulu, ca celu ce are viéti'a de sine si tredia si libertate — e mai viu, mai naltu, ba singuru e esenti'a fiintiei — trebue ca elu se conduca trupulu pe cararile sale catra tier'a sa — catra ceriu. Prin urmare nepote, eu condamnediu cugetarea materialistului care dice câ trupulu se remana 'n lume cu sufletulu; si dîcu câ trupulu se se redice dupa sufletu la naltimea lumineloru, la ceriu. — Sufletulu nu e condamnatu a petrece 'n lantiulu trupului, ci e tramisus se redice si trupulu cu sine la ceriu.

Poetulu ací statù unu picu, ca si cum ar mai cugetá odáta tóte cele ce le disc, apoi continuá era ore cum cu o vorba meditatoare — incetu :

„Si eu am fostu june, amice, — eu, care me 'nchinu acum la betranetic — si eu am fostu june, dar de tineru am sciutu aflá chiamarea omului si ven'a cea de auru, calea catra fericire — in cugetu. Si eu am fostu june, si eu mi-am avutu fluturii junetiei mele, si pe dinaintea mea a trecutu atâtea sperantie ca atatea lumini incantatoare, si eu amu plansu dupa amagire si cand mi-am vediutu sperantiele, seducatoarele mele icone immormentandu-se un'a dupa alta — m'am redicatu in sfere mai sublime — avuti'a mea a fostu ideile mari, cugetulu marirei cugetulu naltu; — mi le-am adunatu, mi le-am strinsu in bratic — m'am ocupatu cu ele — si sum multiamitu.

Vedi cretiele acestea pe fruntea mea, galbinéti'a pe fatia si espresiunea orekarui morbu misteriosu in ochii mei — pe acestea se vede, nu chinulu acestei vietie bagatele, nu etatea, nu suferintia, — ci urmele voluptatii ceresci, sarutulu geniiloru mei, cu cari adormu, cu cari me trediescu, — cari me naltia si me légana mai pe susu ca tótu ce e pamentescu. — Póte trupulu acestu frantu ar fi mai tare se fi traitu in lumea asta, si sarutulu geniiloru mei, voluptatea placerii acolo 'n lumea mea e mai veditatore ca placerea asta gola din lumea asta — dar eu dau lauda ceriului câ am sciutu cugetá asia naltu, câ am sciutu gustá voluptatea aceea, — si sum multiamitu.“ Astufeliu-mi vorbi poetulu, si — câ-ci sufletulu meu erá aplicatu a se redicá intr'o sfera mai nalta, — m'am lasatu pe aripile lui, am ascultatu svatulu poctului — si m'am redicatu din lumea asta materiala, in lumea cugetului, intr'o lume frumosa, intr'o lume

feerica. ce pana atunci numai in visu o vedeam si cand me trediám, credeam cá a fostu o icóna vana, o insielatiune mandra.

Am aflatu cá sufletulu cere altu terenu de activitate pentru ajungerea fericirii sale, am aflatu cá ce e mai multu ca materi'a bruta, nu se póte 'ndestulí cu lumea asta materiala; ei trebuie se se redice 'n ale sale, si se sbore pe aripi libere a traí si a se ocupá liberu cum i e destinulu. Am prinsu a inveti'á si a scí sê cugetu viéti'a si tóte relatiunile ei dintr' unu punctu de vedere mai naltu ca omulu de tóte dñlele, m'am desbracatu de tótu ce-mi pareá lumescu, — si atunci am vedutu adeverat'a viéti'a, dulce'ti'a si maestatea placerilor ei, precum si naltulu ei destinu.

Celu ce nu cugeta odata naltu in viéti'a sa, acela nu scie ce e viéti'a, acela traesce fara viéti'a ca frundia ce o desvolta natur'a, dar ea n'are activitate, consciintia si scire de traiulu ei; — si celu ce scí sentí si cugetá naltu, trebuie se scie, cá placerile ei au unu pretiu naltu, nepreceptu si dulce.

V. R. Buticescu.

(Va urmá.)

Mariu racontéza Romaniloru fug'a sa.

(Dupa Verri.)

O patria ca acest'a incrunzata in sange, numai prin sange trebuicá se se curatiesca. Sula intrá in ea (Rom'a) ca intr'o cetate cuprinsa cu asaltu; é' eu parasitu de vilitatea voastra, fui constrinsu a fugí. Am remasu numai cu fiulu meu Geraniu: cu care vení in Ostia; unde fiindu marea lina me imbarcai. Ceriulu inse, care pareca ca acumu se intrece cu sortea mea schimbatoria, d'in seninu se schimbá in procelosu. Orcanele turbate mi-impingeau naiea catra tiermurii Italiei, ca si candu ar' fi doritu a me predá in man'a ostasiloru lui Sula. Eu, care am infruntatu cu taria ori ce periculu, eu spaim'a barbariloru, aperiatoriulu Italiei, in carea faim'a gloriei si nenorocirii mele trebuia sê mi-adune partisani spre a me admirá si sustiené, fui redusu a fugí dinaintea ei persecutatu ca unu criminalistu, fui astrinsu a mi-credintiá scaparea unei nâi sparte; si a incungiurá tiermurele parintiescu calcatu de tradatori. Furtun'a cruda astrinse pre naieri a se apropiá de malulu Circeu. Marea urlá cu turbare, uscatulu erá necredintiosu, ceriulu posomoritu. Me torturá fomea, si ratecindu prin desierturi nesipose, acumu doreám, acum me temeamu se intelnescu omeni in ele. A nu intelni omeni erá o desolatiune amara, a-i intelni periculu invederatu. Intr' acesta cu capulu

plecatu inaintandu in pasu linu de-a lungulu tiermurelui viscolosu, affai nisce tiereni, cari me recunoscuro si-mispusero cá umbla pre aci multi de aceia ce alesiescu viéti'a mea. Sangele cátu mi-a mai remasu in vine, dupa ce partea cea mai mare l'am versatu pentru glori'a Romei, chiar ea mi l'a vendutu cu pretiu mare tradatoriloru; acesti omeni, cari prin mórtea mea poteau se si-imbunetatiesca miser'a loru conditiune — mi facuro o bunetate forte mare. Am strabatutu, am ratecitu prin codrii acelu maluru ca unulu ce esindu din conditiunile vietiei civile a intratu in viéti'a selbatega. Noptea cuprinse ceriulu, din care pintre frundie nu vedeam de catu ici colea cate unu punctu. Ochii mi-erou ostentiti de veghiare si suferintia, dar' flacar'a maniei-i tieneá deschisi. Ventulu turbatu batea in padure, tempest'a neimblandita urlá pintre ramii desi si smulgea arbori inalti. Audiám cum urla lupii de fome ori de frica, cumu tresnescu frundiile uscate sub sierpii ce se tiraéou preste ele. Dar' nu ve mirati de atâtea nenorociri, pentru cá unu luptatoriu totu-de-un'a iubesco mai multu gloria de catu vietia: ei imaginati-ve numai angorea mintii, mania inimei si plangerile desperate in contra sortei mele si a nemultumirii vostre, plangeri cari se pierdeau in frémetulu vijeliei. In diori de diua essi din selba, otaritu a combate contra crudei mele sorti. Nutritu numai de resbunare inaintai dealungulu malulu spre Minturau. Aci deodata me intelnescu cu ostasii lui Sula, neimpacatii mei persecutori. Me aruncu in unde si innotu catra doue nâi din apropiare spre a scapá. Membrele mele betrane, obosite si slabe faceau cu greu acestu oficiu; erá aproape se me innecu. Audiam pre ucidietorii de pre malu cumu faceau voturi crude lui Neptunu si Nereu ca se me traga in abisurile loru, cumu invocau monstria marini, si cumu si-bateáu jocu de nenorocirea mea. Amenintiáu pre naieri daca me voru primí, si le promiteáu premiu daca mi-voru refsá ospitalitatea. Dar' umanitatea invinse si eu fui scosu din unde si primitu in naie. Barbarii de pre malu strigau continu c'am fostu respinsu in mare: asiá catu invingatoriulu atatoru natiuni me vedui constrinsu a me rogá unilitu de nesce plebei; a le descoperí numele meu stralucitu si trist'a mea sorte. Singuru reverintia ce o pastrau numelui meu invinse nedreptatile sortii: ei respunsero superbi cá nu potu satisfacé unoru dorintie atatu de crude; si plecaro pe mare.

Ne indreptaramu spre gur'a Liriloru, unde intrandu ne traseram la malu. Am desbracatu spre a me recreá nitielu pe malulu ierbosu

si pacinicu. Recrețiunea fu scurta: pentruca pre neaseptate vediui naiea fugindu pre mare; eu remasi uimitu in fati'a acestei perfidie noue. Erá unu delictu mare a se îndurá cine-va spre mine, de aceea naierii parendu-le reu pentru pietatea ce mi-au aratatu, m'au parasitu ca pre o sarcina fatala. Apasatu dar' neinvinsu de nenorocirile ce se inultieau continuu, calatorfi pre cali neumblate si prin lacuri pana ce am ajunsu la colib'a unui economu betranu. Acest'a recunoscendu-mi figur'a ce a vediut'o de atatea ori in triumfu desí acum erá intunecata de nuorii nenorocirii, fu miscatu de nedemni'a mea conditiune, me ascunse in o gaura acoperindu-me cu ierba si trestia. Astfeliu Mariu, dinaintea cartuia fugira tremurandu natiunile cele mai bataiose, sta tremurandu sub acestu acoperementu miserabilu. Dar' ce nu face sortea? Iutr' aceea sosira insidiatorii, i-audiam certandu-se cu bunulu meu ospetariu, pentru cá nu spunea unde a ascunsu pre inamiculu Romei. Cuvinte infame, ce insu-mi le-am auditu din grop'a in care erám ascunsu; n'am moritu de furia, ca se traiescu pentru resbunare. Eu inse pentru ca se insielu si mai tare pre recercatorii mei m'am cufundatu desbracatu in laculu din apropiare, asia catu nu mi-a remasu afara de cátu capulu acoperitu de trestia. Dar' indesiertu: pentru cá me descoperira si asia golu fui trairitu pana la Minturnu unde me pređara pretorúlu.

(Va urmá.)

J. C. D.

SUVENIRI DE CALETORIA.

I.

(Otarirea mea de a caletori la Paris, — plecarea, — rogarea cea de pe urma, — voci romane, — jidani din Romania, — ce va sê dîca „juristu absolutu“ — cine siede pe naia, — ce facui pentru sotiulu meu, — Vatiu, — Visegradu, — Strigoniu, — Posionu. — Dévény. — Haimburg, — Vien'a.)

Intr'o demanétia, dupa ce chiar saturasem pe copilulu de la tipografia cu manuscrite, unu amicu se infátisîa in cancelari'a mea redactiunala, si me agrá astfelu :

— Ti-gratulediu frate!

— La ce?

— D'apoi la caletoria ta.

— La ce caletoria?

— La cea catra Paris.

— Intru adeveru asiu dorí fôrte sê vedu Parisulu si espusetiunea internatiunala, si m'asiu duce cu multa placere, de cumva asiu avé atare

sotiulu de drumu, cá-ci mi-e uritu sê caletorescu singuru.

— E bine, sê caletorimu dara la olalta.

— Ce felu, tu me vei insotí? Bravo! Ada man'a!

Peste o luna de dîle apoi plecai — fara amicululu meu, inse totusi nu fara sotiulu.

Erá 4 augustu, domineca dupa médiadi la 6 óre. Dupa ce me rogai de amicululu meu J. C. Dragescu sê aiba grige de „Familia“ mea (nota bene cuventulu familia sê se cetésca cu F. mare) si sê astupe gur'a — Satului, plecai cu nai'a „Gizella“ catra Vienna.

Abié ne suiramu pe naia, cuvinte romanesce strabatura la urclule nóstre. Eu si sotiulu meu ne intorseramu intr' acolo, elu avea onóre a-i eunósce si me recomandá si pe mine. Erá protojudele centralu din Lugosiu dlu Stoianu cu pré stimabil'a-i socia. Caletoriau la scald'a de la Gastein.

Pe naia mai erau inca câti-va, carii audîndu-ne vorbindu romanesc, incepura a conversa cu noi romanesc. Eráu nesece negutiatori jidani, de cari „belsiugulu“ Romaniei nutresce in abundantia, si cari cu tóte cá in ochii Europei vreu sê tréca de „martiri“ se inavutiescu de minime între „barbarii“ de romani. Inse déca toti jidani din Romania sunt atátu de inteligenti, apoi e bine cá Berthold Schwartz a inventatu pravulu de pusca, cá-ci dieu jidani de peste Carpati nu l'aru fi inventatu.

Unulu dintre ei incepú sê vorbésca cu mine despre — porci. Erá negutiatoriu de porci. Me intrbá, ce pretiu au p'aice porcii? Si respunđindu-i, cá nu sciú, se minuná fôrte, cá cum nu sciú cu ast'a?

— Asié, cá eu nu me ocupu de asemenea lucruri.

— Ce sunteti dvóstre? — me intrbá elu mai departe.

— Juristu absolutu, — respunsei.

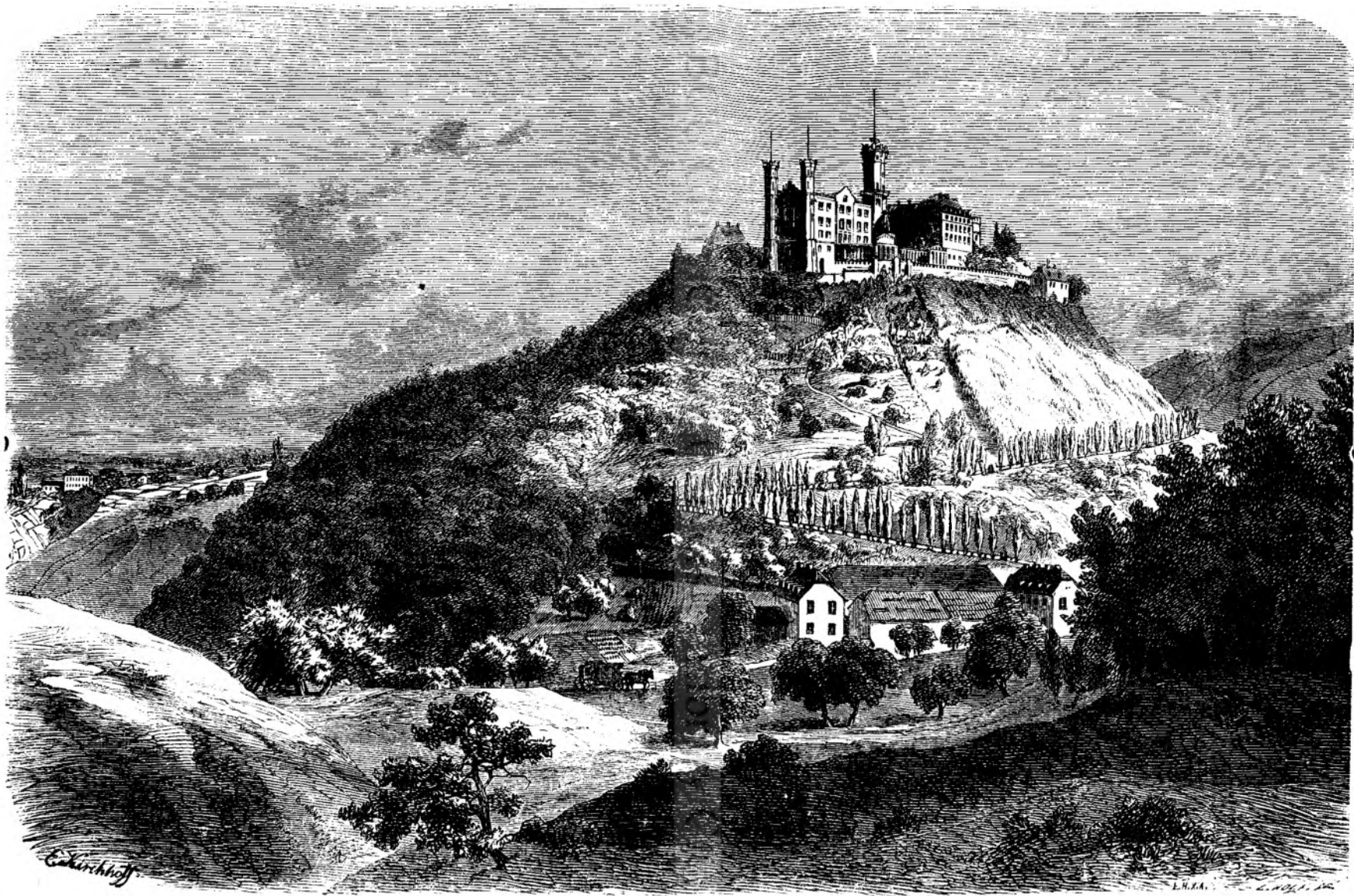
— Ce va sê dîca ast'a, domnule?

I-am esplicatu in mfi de moduri, omulu meu totusi nu m'a priceputu, pana ce in fine sotiulu seu dandu-si unu aeru de invetiatu, i-a spusu :

— Domnulu acest'a e — amplotiatu.

La asta apoi mi-pierdui tóta paciinti'a de a-i mai esplicá, cumca ce va sê dîca: juristu absolutu, si voiam a-lu parasí, cand éca elu éra me intrbá, cá departe-e de aici — Ungari'a? E de insemnatu, cá sub discursulu acest'a neci din otarulu Buda-Pestei n'amu esítu. Elu cuge-tá cá suntemu in tíer'a nemtiésca.

Eu inca i respunsei, cá pana mane demanétia dóra vomu ajunge acolo. Dar Timisióra

Castelul de Schaumburg.

e în Transilvani'a? — me mai fortunà elu înc' odata cu întrebarea. Ba în — Australia, — respunsei și fugii de acolo spre a face o revista a supra caletoriloru.

Ventulu suflá, inse nu atât de tare ca cea mai mare parte a caletoriloru sê nu se adune pe acoperisiulu naiei. Într' unu coltiu sta unu preotu teneru, aruncandu câte o privire a supra celoru dóue femei cari siedeau nu departe de dinsulu, femeile surideau și vorbeau încetu. Mai încolo siedeá o nevêsta tenera, langa dîns'a unu barbatu; déca acést'a a fostu barbatulu ei, apoi e întrebare mare, câ óre pentru ce plangea dîns'a asié amaru. De ceea lature se vedea unu ju-ne, despre care publiculu de pe naia dîcea, câ e genialu. În restempulu petrecerii sale în Pesta a facutu și unu terno. Apoi de buna séma ast'a fu fapt'a lui cea mai geniala. Cu noi mai erá inca și unu englezu, caruia atât de tare i-a placutu culin'a sultanului, încátu l'a petrecutu pana la Pesta. Mai erau inca și alții multi, inse eu plecai a cercá pe sotiulu meu. Dinsulu josu în naia erá ocupatu fórté. Vorbea cu o domnisióra și cu mam'a ei. Eu, sciindu pré bine ce e detorinti'a omului în astfelu de impregiurare, începui a povestí cu — dóm'n'a, ca domnisiór'a se póta conversa mai liberu cu sotiulu meu. Acesta delocu prevediú intentiunea mea, și aruncá o privire multiamitóre catra mine, — ér domnisiór'a spusé sotiului meu, câ : „Amiculu dtale e unu omu fórté istetiu!“

Între aceste ajunseramu la Vatiu. Nevést'a ténera nu mai plangea, ci si-petrecea bine cu unu — oficiru, — preotulu nostru inca facú cunoscintia cu cele dóue neveste, — ér englesulu se disputá cu genialulu, câ unde fierbu mai bine?

Vatiulu e unu orasielu frumosu, situatu pe malulu stangu alu Dunarei, fiindu inse cam întunerecu nu se putea observá bine.

Nu doriám sê vedu inca altu locu decátu Visiegradulu. Erá de totu întunerecu cand ajunseramu acolo și în întunecimea noptii par' câ vedeam pe Felicianu Zach cum irumpe cu sabi'a sa în chili'a regelui Carolu Robertu spre a resbuná immoralitatea comisa de principi Cazimiru.

Meditandu despre tragic'a sórte a lui Zach, sosiramu la Strigoniu, dar nu poturamu vedé altu ceva decátu unu edificiu mare, despre care presupuncamu, câ e basilic'a.

Ventulu inse suflá rece și ne manà la culcusiu. În alta dí candu ne scolaramu, eramu la Posionu, care are o pusetiune fórté pitorésca. Dauna câ cetatea e în ruine. Nu voiu vorbí mai

pe largu despre Posionu. câ-ci cetitorii nostri lu-cunoscu bine din alte serieri.

De aci încolo ni se deschisera panoramele cele mai frumóse. Inca câte-va minute, și la Dévény trecuramu graniti'a Ungariei, și dupa ce ochii nostri se delectara în vederea mai multor orasie și ruine, dupa médiadi la diumetate pe cinci ajunseramu la Vien'a.

Iosifu Vulcauu.

GINEVRA AMIERI.

Novela italiana de Teresia Pulschy.

(Urmare)

IX.

Atmosfêra apasá cu greutate mare Florenti'a în primavér'a anului 1348; stradele erau singuratice. Fantasm'a pestilentei intrá cu nori caldi și galbeni, și imprastiá pe cetatieni din piatie pe la casele lor; pe cei bogati din cetate pe la vilele lor. Femei misere cu copii mici rateceáu pe strade; fara frica adunau vestimintele și invelitórele aruncate afara de catra servitorii locuintelor a caror locuitori s'au stînsu cu totulu. Pe treptele bisericiloru puteá vedé cineva fiintie ce siedeáu incolacite, desformate într' unu chipu tristu, și pe tóta diu'a puteai vedé pe Antonio Rondineli, cum apropiindu-se de acestia i-conduceá în spitalu. Pe drumulu acest'á zarí odata pe Ginevra; ea cu o salutare lina trecú pe langa elu: unu angeru în regimulu mortiloru. Reintorcandu-se de la acéstá umblare, jun'a femeie se simtiá mai iritata decatu de ordinariu. Ea veghiase nóptea la tatalu seu, acaru puteri incepuse din lun'a din urma a se impuțîná; fric'a de pestilentia influintiase grozavu asupra lui. Fiic'a cercase a-lu induplecá se se retraga la vilele sale, dara betranulu nu se puté decide a petrece departe de copil'a sa, și afara de aceea ocupatiunile lui Agolanti, nu lu retineáu cu multu mai puțînu în apoi, ca dorintia Ginevrei de a nu parasí cetatea pe candu se afla în pericolu. Dara acuma candu vedeá pe tatalu seu suferindu, erá îngrijiata și propuse sotiului seu se mérga la tiera, daca o va insotí eu Asunta. „Me voiu silí a o prepará,“ dise Francesco și o multumire strania-i luceá în ochi. Erá acéstá unu punctu de manecare? Nu parascá Ginevra de buna voia murii acei-a, unde Antonio remaneá în pericolu? Elu merse josu la matusia sa și i ordoná: „Nu uitá a amestecá si asta-di din elisirulu acel'a în beutur'a Ginevrei, se pare câ influintiedia.“ Unu strigatu, o eschiamatiune de ajutoru strabate în josu din catulu de susu; Francesco grabesce în susu, betran'a femeia du-

pa elu; Ginevra jace intinsa fara vietia pe pamentu, manile incrucisiate in spasmu, budiele-i sunt vinete, fati'a ca céra. „Tu ai amestecatu prea multu din elisiru, ai inveninat'o!“ sbierà Francesco, si ridica pe mórt'a de josu. „Nu ea au adusu pestilentia in casa, Dumnedieule, intr' ajutoru,“ strigá Asunta si se repede prin usia. Domesticii se aduna, Ginevra se asiédia pe unu patu; medicii, Amieri si Fra Angelo fura chie-mati; vecinii cercetédia despre aceea ce s'au intemplantu? „Déca este pestilentia? apoi putinu mai remane de a sperá! Cadavrulu trebuie catu mai curendu transportatu.“ Medicii profumédia si fréca recile membre cu órele, dara surda, câci numai este nici o batatura de pulsu, nici o caldura, nici unu semnu de simtibilitate. Consangeni si amicii cercetédia pe la vecini: „Pestilentia este?“ „Da numai este nici o indoieia.“ Atuncea trebuie ingropata mai inainte de a incepe putredîunea; câci la jin contra se infecteza totu imprejurulu. Sърmanulu barbatu si-a pierdutu cu totulu capulu, Amieri anca; noi consangeni trebuie se ne ingrigimu de acésta.“ Incepura a fugi prin cetate se capete unu sicriu, dara acés-t'a nu este usioru, de órecesunt multi aceia cari au muritu.

Meigu la Misericordia, ceru unu sicriu si ordonésa conductulu de inmormentare. Agolanti, Amieri si Fra Angelo se opunu de a ingropá pe Ginevra asia iute, medicii in sa staruiescu inmormentarea; da schimbarea adormitei este fórte mica, in sa pestilentia se arata suptu diverse forme. Cu consciintia curata intârdierea nu póte durá mai multu decâtu numai óre; tóte midilócele fura in zedaru probate. Sér'a erá intunecosa, — lun'a resarea târdiu — conductulu de facile, sicriulu desvalitu acoperitu numai cu unu lintiolu, se miscá incetu catra cintirimulu catedralei, unde cadavrulu fu iute depusu in cript'a lui Agolanti. Erá unu ce infioratoru a vedé: gropi de jumetate deschise cu cadavre aruncate unulu peste altulu, abia acoperite cu putînu pamentu. Din cripte se respindea o suflare inecatore de putredîune, sicriulu de graba fu depusu, o rugatiune scurta rostita de Fra Angelo; ingropatorii nisuiu cu inpaciintia a rostogoli petr'a sepulerala, si asia se se póta apoi departá.

X.

Pre la 11 óre campanele, — sunau cu taría, pecandu resarea luna si-si respandea lucirea sa asupra catedralei si asupra morminteloru inferióre. Erá liniste pretutindinea; o liniste sacra atatu in catedrala câtu sî in cintirimu. Stradele

sunt singuratiche, totulu este amutîtu. Dara asculta! unu gemetu in idusîtu se respandesce din cript'a agolantiana. Ginevra si-deschide ochii, dara orbita de o lumina tremuranta-i inchide éra si repede. Si-ridica capulu, membrele-i sunt amortîte. Unde este ea? Atâtu este de angustu spatiulu, incatu abea póte respirá. Simte o greutate pe bratia, atâtu de grea, ca si candu o aru apasá unu alpu. Ore viséza ea intradeveru? si-reculege tóta forti'a, arunca de la sine lintiolulu si se descépta; se descépta ametîta cu presentia pe jumetate. Instinctulu de conservatiune propria-i da impulsulu de a se eliberá din acestu spatiu angustu; ea-si indrépta inim'a catra creatoru in oróre si rugatiune, se radiema pe bratia, si proptindu-se cu bratiulu dreptu, se întórece si suindu-se pe trépt'a cea d'antaiu diaresece la dalb'a lumina a lunei si mai multe trepte, se opintesce a se urcá mai susu cauta a miscá petr'a, pe care o tiene a fi pavimentulu surpatu alu camerei sale. Se radiema asupra pietrei, apasa de parete si lovesce cu pumnulu inchisu in disperatiunea sa — in zedaru! inea odata! piétr'a se misca o palma de locu, paretele mormentului se sfarama pe la margini. Voiesce a se suspinde de elu; elu se desface in sa cu sgomotu; ea respira aeru curatu; se tirasce pana pe a treia trépta; neplecandu-se destulu de tare se lovesce cu capulu de crepatur'a putinu tare, bucati mari de pietra se rostogolescu in josu — o esîre i se deschide, se precipita inafara, si cade lesinata pe pamentu.

Recorosulu aeru o intaresce preste putinu, se descépta, membrele-i tremura; se invalesce in lungulu seu vestmentu; se uita prin prejuru, privindu la stele. Este ea in paradisu? este ea salvata? la portirulu regatului Dumnedicescu? Incetulu cu incetulu-si recastiga tóte simtirile si imaginatiunile dilei trecute. Figur'a lui Antonio in aureol'a sórelui de diminétia; recorós'a ei casa, fati'a lui Francesco; in budoriulu ei i se pare a fi o angustietate; se simtiá fierbinte si apoi deodata rece ca ghiati'a; — si inchipuiá câ pavimentulu camerei sale se surpa, sbiéra si si-pierde simtirile. Dara acuma? s'au desceptatu éra-si! dara unde? unde este ea? unde au fostu? éra si sbiéra odata! ea au fostu in mormentu! au fostu unu cadavru inea cu vietia. Se ridica si prin angust'a strada de a lungulu Misericordiei, alérge cu o iutiela selbatica, ca si candu aru voi se fuga de sine insasi, la Corso degli Adimari la cas'a lui Agolanti. Francesco siedeá inea in logia confusu, descordatu, privindu sinistru inaintea sa murmurandu: „Betran'a o au inveninat, si eu amu statu ca unu specta-

tore la acésta. O mie de mise voiu lasá sê i ci-tésca pentru sufletulu ei.“ Si ridica ochii. Pentru numele lui Dumnedieu! fantasm'a Ginevrei este, care se uita amenintiandu la elu. „Deschide, lasa-me se intru;“ aude elu, nu, elu nu voiesce se o audia, se urca in casa, inchide bine pór-t'a, pune zavórele la usi'a sa, si stinge lamp'a. Ginevr'a si incrucisiedia manile, pornesce clatinandu-se cu pasi nesiguri catra Arcivescovado, aicea cade ostenita josu.

(Finea va urmá.)

Femeile in evulu anticu.

In evulu anticu nu numai in guvernare, politica — si a uneori in religiune — domnea dreptulu bratiului séu poterea fisica, ci si in famili'a privata. Adeca barbatulu, ca chiamatu de natura spre domnire, domniá preste tóte; éra femeí'a, ca un'a catra care sórtea a fostu cu multu mai vítrega, ne inzestrând'o cu poteri fizice aseminea barbatului, prin acestu din urma a fostu eschisa de la tóte drepturile familiari si sociali.

La cele mai multe popóre a evului anticu, femeí'a a fostu degradata pana la servitute. Unu barbatu si-tinea mai multe muieri, cu cari lucrá dupa dispusetiunea lui; erá considerate ca nesce slave; nu puteau merge in publicu si in societati — si nu portau numele barbatului. Si ce e mai multu neci pruncii nu si-i potea — nu li erá ertatu a-i cresce. — Mam'a erá femeie si femeí'a nu potea fi mama. Asie erá sortea femeiloru inainte de acésta cu vr'o doué mii ani!

Nesciinti'a tienea omenimea subjugata, nu si-simtiá demnitatea si nu si-cunoscea chiamarea. Prin intunereculu grosu nu si-da de scopu; omenimea ratecea ca perduta. Omu se inborbecá peste omu, si care erá mai tare, care ajungea de a supra lu-calcá pe celalaltu in picióre. Genulu femeiescu — ca celu mai debilu — a fostu calcatu in picióre; nu-i erá respectate drepturile omenesci. — Déca a pecatuitu femeí'a cea d'antiau, s'a osânditu totu genulu ei!

Cate institutiuni, legi si religiuni au esistatu in evulu anticu n'a cunoscutu emanciparea femeiloru. Cati filosofi si invetiati au fostu, n'au ajunsu pana acolo, ca se cunósca: câ femeí'a e isvorulu omenimei, si ca atare are drepturi naturali, ca insulu barbatulu, care trebe respectate. Câ femeí'a trebe se ocupe unu locu cuviintiosu in societate, unde activitatea ei se aiba terenu liberu. — Fatale timpuri, amara sórte!

Catenele intunecimei le-a ruptu Isusu Christosu, propagandu in lumea larga: „câ totu omulu, tóta creatur'a sufletésca inaintea lui

D-dieu e egala.“ Acésta adevierire pr'incetu s'a strecuratu si in legile civile incatva, si urmarea i-a fostu emanciparea, adeca recunóscrea de individulu liberu a femeii.

De si tirani'a evului anticu a pusu pedeci aspre activitatii femeii, totu-si s'au aflatu femei, cari a ruptu catenele aceste, si smulgandu-se din starea misera a genului ei, a facutu fapte glorióse, fapte admirabile. — Natur'a a voitu a demustrá prin ele; câ ce póte o femeie! A voitu ca omenimea se cunósca demnitatea omenésca in femeie, si se o radice la sine.

E lucru cunoscutu, câ cea mai mare influentia asupr'a inimei femeiesci cserciéza religiunea. Acést'a o vedemu si in faptele unoru femei din evulu anticu. Religiunea pagana a evului anticu a implantatu in anim'a femeiloru, virtutea pagana, amorulu de patria si libertate, a desvoltatu in anim'a femeiesca, eroismulu. — A facutu din femeia barbatu. Insa dauna, câ e fórté putinu numerulu acelor'a, cari s'au destinsu prin fapte de aceste. Vin'a nu e e femeiloru, e a timpului. Ele n'a fostu de vina câ au decadiutu; dar a fostu de vina spiritulu domnitoriu, care le-a calcatu in picióre, si a batjocuritu in ele omenimea!

Pe langa tóte aceste evulu anticu ni-arata femei, cari si-au implinitu chiamarea intr' unu modu admirabilu. Femei virtúose, femei eroice, acaroru fapte le potu imitá si femeile timpului presinte. — Dar ne arata si femei desfrénate, crudele, tirane si decadiute ca insulu timpulu de atunci.

Sant'a legenda ni povestese despre Judita câ intratat'a si-a iubitu natiunea, patri'a si religiunea, incatu a fostu gatá a se sacrificá moralesce lui Holofernes, numai ca se-si mántuésca patri'a. Si dupa ce asie n'a reesitu, s'a facutu ucigátóre taindu cu mânile sale capulu lui Holofernes. Prin prostituirea s'a si-a mentuitu patri'a si religiunea.

Traditiunea ni spune despre regin'a Semiramis din orientu, câ o fostu unu beliduce renunitu. A cuceritu Indi'a unde inaintea ei n'a intratu cuceritoriu strainu. (Va urmá.)

Castelulu de Schaumburg.

(Cu ilustratiuno pe pagin'a 369.)

Acestu castelu pomposu are o pusetiune pré romantica si e proprietatea din principatulu Nassau a principelui Stefanu, fostulu palatinu alu Ungariei, carele in urm'a miscariloru revolutiunarie din anulu 1848 s'a retrasu din acésta tíera si de atunci a vietuitu totu retrasu in acestu castelu alu seu.

Castelulu e pe unu dealu frumosu, calea ce merge spre castelu incungiura dealulu pana susu si e facutu fórte cu maestria, de órece se 'naltia fórte cu incetulu, câ mai neci nu observésa omulu cumu se innaltia, si apoi intorcaturile sale suntu fórte pitoresci. Intr' unu locu trece pe sub unu apeductu, asupra caruia unu riurelu formédia o cataracta. Mai departeéra calea trece pe sub unu tunelu. Pe langa aceste se mai adauge si panoram'a romantica ce se vede pe aceste puncte innaltiate. Siesulu pe care e ziditu castelulu e infrumsetiatu cu strate de flori si arbori frumosi.

In o diumetate de óra mergandu pe acésta ajungemu susu in vervulu dealului unde e castelulu, carele sta din dóue parti, din unu palatu mai vechiu, si altulu mai nou. Cestu din urma e celu mai frumosu atâtu in esterioru, câtu si in interiorulu seu.

M a m e i m e l e.

(La diu'a nascerei.)

O scumpa maiculitia
De-asi fi unu angerelu,
De-asi fi o paseritia
De-asi fi unu sefirelu.

Venire-asi adi la tine,
Te-asi sarutá cu doru
Si negrele-ti suspine
Le asi duce 'n alu meu sboru.

Cant'a-ti-asi di si nópte
Cântari de fericire,
Ti-asi spune scumpe siópte
De sant'a mea iubire.

Dar' nu potu maiculitia,
Câ-ci nu sunt angerelu,
Nu-su nici paseritia,
Nici sprintenu sefirelu.

Deci asta-di cu iubire
Mi-plecu genunchiulu meu
Si dile 'nfericire
Ceru de la Domnedieu.

O maic'a mea iubita
Din inima-ti dorescu,
Vietia aurita
Pre plaiulu pamentescu.

J. C. Dragescu.

G E E N O U ?

— (*Zelu patrioticu.*) Diuariulu Romanulu aduce in arulu seu de la 23/4 aug. unu telegramu adresatu catra dlu red. alu Romanului caruia i-dam locu cu mare bucuria, precum urmedia: „Municipalitatea Brail'a a votatu tramiterea la studie superioare in Itali'a, a cinci teneri, din Transilvani'a, Banatu, Bucovin'a, Basarabi'a si Macedoni'a. Gloria cetatieniloru, cari au datu unu votu atatu de romanescu. Subscrisu: Stanu Popescu.

* * (*Ludovicu Kossuth,*) carele fu alesu de deputatu dietale in cerculu Vatiului, dupa cum se informedia diuariulu „Avenir National," nu primesce onorea ce-i facura conatiunaliu lui, elu voiesce si de ici incolo a remainé totu in strainatate; cauza o va desluci mai târziu in unu manifestu.

* * (*Audimu*), câ protestele romaniloru transilvaneni facute cu ocasiunea alegeriloru oficialiloru comitatensi se facu cunoscute ministeriului de interne din Bud'a-Pest'a, unde nu producu prea buna sensatiune.

* * (*Dlu Candianu*), redactorele diuariului „Perseveranti'a", carele caletori in Austri'a, si carele in Transilvani'a fu arestatu ca emisariu din Romani'a si trecutu preste fruntarii cu escorta, sosí la Bucuresci si luá era-si directiunea diuariului, dupa ce absentá aproape de o luna si jumetate. Cu privire la arestarea lui fece o reclama catra ministrulu de esterne alu Romaniei, in carea cere satisfactiune in contra guvernului magiaru. Avemu a insemná, câ dlu Candianu a primitu din partea cetatieniloru din Craiova o adresa de aprobare, in ce'a ce privesce politic'a dinsului urmata in Transilvani'a. Dlu Candianu, fatia cu acésta adresa, dice in „Persev.": „154 de nume onorabili acoperu acea adresa, si noi plini de respectu si de recunoscintia pentru acei generosi romani de preste Oltu, li multiamimu cu anim'a plina de bucuria pentru nemarginit'a domniei loru buna-vointia, si incuragiare fratiésca."

* * (*M. Sa Carolu I.*) Principele domnitoriu alu romaniloru insocitu de o suita splendida, intempiná pe sultanulu la 6 l. c. in Rusciucu, si conversá mai multu tempu cu elu. Marele Turcu fu primitu cu mare pompa.

* * (*Maj. Sa*) imperatulu Austriei doná sultanulu, candu a fostu acest'a in Vien'a, doue pusce pompose de venatu.

* * (*Alegere de deputatu.*) In cottulu Solnocului de medilocu, cerculu de alegere alu Jiboului (curatu romanu,) se alese de deputatu mag. *Urházy*; era in comitatulu Dobacei in Transilvani'a, (totu cercu romanescu), se alese Iosifu Kéthely, asemine magiaru; este de insemnatu, câ celu d'antaniu fu alesu prin achiamatiune.

Literatura si arte.

* * (*Diariu nou.*) In Galatiu apare unu diariu nou politicu si literariu sub titlulu „Plebeulu." Numele redactorelui primariu alu acestui diariu, intru adeveru aperiatoriu alu causeloru natiunale romane, nu se spune, noi presupunemu inse, câ ace'l'a este dlu P. Popasu, era gerantele dlu J. Florescu. Noi i-uramu acestui teneru diariu vietia indelungata. Pretiulu abonamentului: pentru Galatiu pe trei luni 7 sf. pentru cea-lalta Romania pre trei luni 8 sf. pentru strainetate pentru trei luni 10 sf.

* * (*In Paris*) va aparé o carte sub titlulu: „Im-

perihlu mesicanu si Rom'a". Acést'a se va încercá a demustrá, cá caus'a eschisiva a catastrofei mesicane fú — concordatulu.

* * * (*Siedintia publica*) literaria a societatei tenerimeí stud. de la archigimn. rom. de Beiusiu. Candu mi-apucu penelulu pentru depingerea acestei serate memorabile, a acestei scene, pana aci cea mai interesanta 'n viét'i'a acestei societati: me cuprinde orescare sfiéla, si unu ce felu de temere; pare a nu mi-pré promite succesu brilantu in depingerea acelor liniamente, ce creau o indestulire fidela, o vivacitate dimbitória, o gloria mandra pe faci'a acestei serate, si pe feciele eroiloru sei. — Da, cutediu a dice, cá acésta siedintia a doveditu atát'a desteritate, atát'a arte, ce a pestrecutu acceptarile publice; ma, pentru proptirea afirmatiunei nóstre, fia-ne értatu a reproduce aci numai patru cuvinte de recensiune a unei domne si artiste romane, ce la intrebaria: cá cumu ar fi multiamita? respunse cu farmecu, cu esaltare: „Vediui totu atati'a artisti!“ Dar se trecemu la realitate. O sala larga si decorata pomposu dupa unu gustu teneru, si esteticu, in castelulu eppescu, imbraciosiá numerulu celu frumosu alu publicului, ce pe la 8 óre sér'a in 31 jul. a. e. umplú tóte localitatile, tóte unghiuriile vacante a aceleia; cu durere oserbaramu inse, cá din cunun'a cea nobila a ospetiloru lipsira deputatulu beusianu, precumu si unii chiaru dintre conducatorií tenerimeí, precumu unu fostu profesor normalu, luanu afara pre zelosulu prof. de cl. III. Pe frontariulu salei stetea portretulu nemuritoriulu Vulcanu, decoratu lucnosu, sub elu o lira aurita, de sub cari apoi depindeá pierdelele cele undóse, cari serveáu orescumu de despartiamentu intre publicu si diletanti; pe langa aceste, de doue laturi, doue transparinte, unulu cu insemnele si inscriptiunea artei, sciintiei si-a vigilantiei, altulu cu insemnele si inscriptiunea amórei, credintiei, si-a sperantiei; din antea pierdeleloru se intindeá o bina decorata pomposu cu florile cele mai odoróse; ér in jurulu ei cele trei-sprediesce monuminte a anteluptatoriloru natiunali: Vulcanu, Sincai, Maioru, Micu, Lazaru, Stamati, Panu, Nicor'a, Cichindealu, Barnuti, Pumnulu, Muresianu si Georgiu Pop'a, escáu in animele privitoriloru órescare uimire, pietate sacra si pareáu a ni-representá unu tiemiteriu vechiu si gloriosu; pe langa bina, de doue parti steteáu membrii societatei, in frunte cu Rsimulu D. Theodore Kóváry, dirigintele gimn. fundatoriulu si presiedintele acestei societati. Dar acumu se fimu cu atentiune. Pierdelele se desfacu in doue parti intra membrii corulul vocale: N. Mitrofanu, A. Palieviciu, Dem. Ghelesianu, J. Hocmanu, J. Badescu, Em. Popu, Arc. Popianu, Stef. Redicu si Ant. Gram'a, si cu insulfetire pe fecie incepura a intóná: „Asta-di se ne bucuramu!“ aplausele i-asecurara despre armoni'a cea placuta, ce-o desvoltara in cantarea lor; dar in urm'a-le, éta pasiesce Dlu Conducatoriu Gavriele Lazaru de Purcaretiu si prin vorbirea sa de deschidere, insulfetita si plina de o sciintia profunda, depinge starea si scopulu societatei, inspirandu in tenerime curagiu si virtute; si-apoi cu cuvintele: „esiti teneriloru si aretati ce póte energi'a vóstra!“ pasi de pre bina, lasandu in animele ascultatorileru impresiunea aurita a vorbirei sale. Dupa elu, secerá aplause orchestrulu compusu din membrii: Ioane Campeanu, J. Hocmanu, J. Jug'a, D. Ghelesianu, J. Pap-Selegianu, cari prin esecutarea cantulu „Braciulu teu plinu de putere“ au desvoltatu unu acordu incantatoriu; urmá apoi Jonitia Badescu cu poesi'a s'a: „Unu suspinu in diori“ predarea-i co-

recta fu salutata intre altele cu unu buchetu elegantu din o mana delicata; acést'a concesse loculu apoi lui Ioane Jug'a de Selisce si Iuliu Hocmanu, cari pe flauta si guitariu, dovedira o istetime rara, esecutandu o „Doina“ patrundiatoria; unu stilu corectu si placutu, o cunoscentia adunca, o satira ascunsa, si-o predare oratorica affaramu dupa-acést'a in Desertatiunea lui Dem. Ghelesianu, intitulata „Mod'a“, ér in „Hor'a“ esecutata solo pe violina de J. Campeanu, o arte istétia, placere si dulcétia; nu mai pucina placere a seceratu poesi'a lui Vas. Potcasiu „Muciu Scevol'a“ dech. de autoriulu, in care cu-o mimica buna aretà eroismulu divului strabunu; asemenea si „cantulu de venatori“ inton. de corulu voc. in care cu deosebire Nic. a lui G. Mitrofanovicu a escelatu prin siueratulu seu celu ageru. — Scen'a ce urmá acum'a, secerá aplausele totali ale publicului si risulu contienuu abic o lasá, cá se si-ajunga finea; nimbulu acestei scene fu partea lui Ionitia Badescu, ce 'n haine militare, intre marsulu orchestrulu pasí pe bina, aducandu animele in esaltare cu reproducerea operetei: „Sioldanu Vitézulu“; atatu cantulu, catu si mimi-c'a in predare-i, au eluptatu atát'a placere incatu curendu se tredí in diluviulu bucheteloru celoru mai delicate; aplausele lui „Sioldanu Vitézulu“ nu potura in-cetá, candu poesi'a Dnei Mari'a Suciú „Unu doru“ fú dechiémata de At. Tuducescu, in care atatu esintia poesiei, catu si predarea ei, cascigara multe aplause si buhete, atatu pentru tenerulu dechiematoriu, cátu si pentru Domn'a artista asistenta. Dupa acést'a Dem. Radu Negru Ghelesianu, cu tambur'a sa si-esecuta: „Quodlibetu“-lu ce secerá intre viyatele cele sgomotóse, de pe ici si colea si cate-unu „Éljen.“ Acumu veni pe tapetu oratiunea lui Dem. Selagianu „Apelu catra indiferenti“ o oratiune demna de literatur'a. cea mai culta, demna de zelulu celu inflacaratu a tenerimeí romane; cu totu dreptulu a meritatu dar autoriulu si oratoriulu aceleia buhetele cu cari fu salutatulu din tóte partile; éra vedemu pre Nic. Mitrofanovicu cu cante-culu seu solo „Mi-ajunga dile triste“ intonatu cu multa finétia, ér orchestrulu cu „Ardelean'a“ despre care nu potemu dice alta decatu cá-a fostu sublima, incantatoria; ci nu diceti cá romanulu e indiferentu; romanulu scie ce-i amorulu patriei si-a natiunalitatei; acést'a au doveditu-o aplausele onoratului publicu, candu Cor. Brediceanu pásí pe tapetu cu poesi'a lui J. Vulcanu „Catra renegati“ in care mai alesu strof'a: „De-asi avea tonu tare ca tunetulu de véra etc“ dechiemata cu-o insulfetire nespusa, a seceratu onóre pentru dechiematoriu, gloria pentru autoriu. — Dar éta coron'a opului. — E de lipsa ca se amintescu, cu cata esaltare resunara aplausele, candu tener'a Dra Mari'a Draganu, pasi pe bina, tienendu o girlanda a supra cceloru 13 monuminte si incependu intonarea elegiei: „Dormiti in pace umbre!“ voi cari nu puturati fi fericiti de-a póté vedé acesta scena, cu totu dreptulu ne poteti invidiá fericirea nóstra, ce-o sentiramu la accentele acestei muse romane, incantatoria ca diorile, dulce ca fantasm'a visuriloru, sonóra ca paserea primaveriei! vediutu-a ti voi glori'a strabuna seu celu pucinu ati audítu despre ea? Aci érá aceea in tóta splendorea sa, aci érá Lucreti'a cea mandra, fal'a virtutii romane, depinsa pe faci'a acestei virgine, sprimata 'n cantarea ei. O, voi fice delicate a Reei Silviei, de ce nu alergarati aicea din tóte unghiurile, se vedeti si se-invetiati cumu trebuie se ve iubiti patri'a si natiunea! O esaltare nespusa vibrá pe tóte feciele, sal'a resuná de vivate si credu, cá e si de

prisosu a ve spune, că manele damicelor se golira cu totulu de buchete, câ-ci secerisiulu acestui angeru, pre tôte le compuse cu manunchiulu seu. Cate-va clipe mai gustâ publiculu din formeculu acestei scene, dupa cari apoi Dlu Conducatoriu, totu cu aceea-si sciintia si filosofia profunda ce lu-caraptenisédia, inchia siedinti'a între urarile publicului, dupa care apoi „Adio“ lu Corului si alu orchestrului anuntia, câ nu mai este nemicu alta, de catu suvenirea cestoru descrise, suvenirea ce cu atata dulcetia o duseramu cu noi in sal'a cafanei locali, unde unu banchetu si-unu balu vesel, detersa doveda despre apretiuirea cea profunda ce-o rezervâ tenerimea pentru multu pretiuittii sei ospeti.

Din strainetate.

— (*Dilele trecute*) unu june intrâ într'o pravalia (ducheanu), dicandu, câ de locu are se vina si tatalu seu, a cumperatu mai multi articli de marfa, si apoi dise, câ va se ascepte acolo si pre tatalu seu. In antea pravaliéi sta o carutia cu trei cai, despre care tenerulu dise mai de multe ori, câ este a loru si este incarcata cu 10 centene (mâgi) de saro. In fine s'a uritu a mai asceptâ pre tatalu seu, se intorse catra comerciante silu rogâ, se-i dee 30 fl, câ-ci i-va re'torce tatalu seu; pana atunci caruti'a si sarea remane acolo. Comerciantele bona fide i-dede cei 30 fl. cu cari apoi se departedia. In desiertu au asceptatu se vina parintele tenerului, éra cocieriulu dise, câ elu nici nu cunosce pre acelu teneru. Pana acuma inca nu dederâ de urm'a insielatoriului.

— (*Sultanulu*) a sositu la 7 a l. c. in Constanti-nopole, unde fu primitu cu mare pompa; sér'a Bosforulu se iluminâ in onorea lui.

— (*Juarez*) presiedintele republicei mesicane duce o victia forte simpla, elu in simplitatea-i puritana se tiene strinsu de traiulu si datinele poporului, uresce lucsul si mesele grase. Ca democratu nu se pôte impa-câ cu „gustulu messicanu“ care iubese lucsul; pana acumu nime nu l'a potutu face se se culce in patu de metasa, care e intrebuintiatu de societatea mai alesa a Messicului. Privirile lui te patrundu pana la inima, are ochi negri, plini de focu din cari poti cetî curagiulu si resolutiunea, capu rotundu acoperitu de unu peru scurtu si negru, frunte inteligenta. Imbracamintea aseme-na-i e simpla.

— (*Esecutarea lui Massimilianu*). In 13. juniu curtea martiala se intruni. Trecuse acumu o luna de cand principele erâ prinsu, in acestu tempu a locuitu in o manastire spaniola a Capucinilor. Elu suferiâ din lips'a de miscare, dar' mai cu sama de disenteria. Princes'a Salm-Salm i ducea in tôte dilele de mancare. Se permise lui Massimilianu a primi pe mai multe persone cu cari doriâ sê vorbésca. In 13 juniu demaneti'a Massimilianu bolnavu erâ anca in patu cand i s'a anuntiatu câ procesulu lui se incepe. Curtea martiala erâ compusa din 8 membri. Fia care din prinsonieri au fostu judecatu in deosebi, mai antaiu gen. Mejia, apoi gen. Miramonu si in urma Massimilianu. Acusarile aduse lui Massimilianu sunt: 1) usurparea autoritatii supreme; 2) promulgarea decretului din 3 octobru 1865 in urma caruia aveâ se se esecute in 24 de ore dupa arestare toti prinsonierii liberali prinsu cu arm'a in mana; 3) promulgarea decretului din 7 martiu 1867, care asicurâ urmarea resbelului civile dupa plecarea trupelor fran-

cese; 4) decretulu prin care creeza o regentia la casu candu elu ar' cadé! Euleliu Ortega alu doilea advocatu alu lui Massimilianu facandu apelu la umanitatea membrilor curtii dise: „in numele civilisatiunii, in numele istoriei ce va judecâ faptele ostasiloru resbelului alu doilea alu independintiei, nu patati reputatiunea tieiei in ochii generatiuniloru viitorie; acestea voru aplaudâ totu deun'a cea mai mare d'între iertari incoronandu cea mare invingere“. Desbaterile se terminara in 14, pre la mediulu nopti; sentinti'a fu data; ea condamnâ la osânda de morte pe Massimilianu, pe Miguelu Miramonu si Toma Mejia. Escobedo aprobâ sentinti'a si esecutarea se otari pentru 16 juniu, dar' guvernulu lui Juarezu a amanat'o pana in 19 juniu. Juarezu, care nu e nici de catu omu cruntu, a voitu se schimbe osanda la morte in esiliare, dar' Sabastianu Lerdo de Tejada ministrulu de esterne si Mejia ministrulu de resbelu dechiarara lui Juarezu câ de nu se va esecutâ Massimilianu, guvernulu e compromis si anarchia sicur'a. Acestia-i spuseea câ totulu e pierdutu de nu se va face dreptate poporului. Juarezu nesciindu ce se face, incredintiâ pre Escobedo sê face ce va voi. Nici in trevenirea mai multoru barbati mari din Messicu, nici a lui Magnus ambasadorulu Prussiei nu potû salvâ pe condamnatu. Esecutarea s'a facutu in 19 la 7 ore demaneti'a. Inainte de 7 condemnatii parasira temnitia; trei trasuri-i asceptâu la porta; o escorta poterica incungiu-râ trasurile. La 7 ore cortegiulu plecâ in sunetulu clo-poteloru ce sunau ca la o immormentare. Cea mai mare tacere domniâ pe unde treceâ; poporulu priviâ cu unu aieru intristatu, câte-va femei plangeau. Cortegiulu esi din orasiu si se indreptâ spre loculu esecutârii, trupele in frunte cu Escobedo formara careu. Condemnatii sosescu careulu se deschide spre a-i lasâ sê intre. Massimilianu inaintéza cu pasu sicuru cu manile libere si cu ochii nelegati; se vede tare miscatu. Dupa ce se termina pregatirile supliciuului Massimilianu se adreséza catra ostasi spunendu-le motivele cari l'au adusu in Messicu; finesce cu dorinti'a ca morte lu sê opresca versarea de sange. Dupa elu vorbea pucinu ambii condamnatu. Dupa acesta Massimilianu chiama pre comandantele venatoriloru, i da o mana de bani de auru rogandulu-se dica venatoriloru sê tientésca la inima. Venatorii-si pregatescu armele. La comanda ei ochescu pre prisionierii ce stau in piciore inaintea loru. Mai in acelu-si momentu comand'a: focu! resunâ. Detunările isbucnescu, unu nuoru de fumû inveluia pre actorii si spectatorii acestei scene teribile, trei cadavre sunt intinse pre pamentu. Miramonu si Mejia loviti fia-care de câte patru glontie in pieptu, moru fara agonia; corpulu lui Massimilianu se agita pucinu si doi soldati vinu spre ai da lovitur'a de gratia.

— (*In Messicu*). Mesiculu s'a intorsu era-si la form'a de domnire republicana. Sentinti'a: „Independencia y libertad“ se vede lipita pre tote anghiurile stradeloru. Dara acésta independintia si libertate se estinde numai asupra autoritatiloru mai inalte ale regimului de asta-di, carele desvolta unu arbitriu si unu terorismu ne mai pomenitu. Confiscatiunile proprietatiloru nu mai inceta, chiaru si averea privata a imperatului s'a confiscatu, aresturile suntu pline de barbati, cari n'au alta, vina, decatu ace'a, câ se tienu de clasa celoru avuti. Mesiculu asta-di este in prad'a unei lupte de nimicire a cersitoriloru si vagabundiloru in contra clasiloru mai avute.

— (*Comisarii tiereloru*) pentru espusctiunea uni-

versale din Paris in 4 l. c. au fostu primiti de catra imperatulu Napoleonu, la acororu adrese respunse urmatoriele: „Totu-déun'a cu placere, ca si dvostra ne vomu aduce aminte de acésta serbatoare mare internatiunale. Dvostra, reprezentantii ideii lucrului din tóte partile lúmei, v'ati potutu convinge, cá tóte natiunile civilisate nisuiescu intr' acolo, ca se formédie o singura familia. Ve multiemescu pentru cuvintele, ce-mi adresati, ve multiemescu in numele imperatesei si alu fiului meu, cari impartasiescu cu mine multumit'a mea pentru ostenelele dvostre, simpatia-mi pentru persón'a dvostra, si dorinti'a-mi pentru pace'a lúmei.“ Acestu respunsu alu imperatului fu primitu din partea comisariloru cu aplause indelungate.

— (*Casatoria curiosa.*) Pe la mediloculu lunei trecute se insurà unu barbatu de 58 de ani in Lüttich si luà de socia pre una féta de 19 ani. Aci inse nu diferinti'a in etate dede insemnătate acestei casatorie. — Tener'a nevésta fu incredintiata cu unu june, si nunt'a a fostu defipta pentru 15 juliu. Pregatirile se facura din partea ambeloru parti, afinii si cunoscutii fura chiamati etc. Intr' acea mirele devine ingraba morbosu si preste cate-va dile mori. Tristet'i'a fu forte mare, mirés'a erà cu totulu superata, si celu pucinu in o septemana nu s'a aretatu nimerui, afara de parintele mirelui, carele si-plangeá dorerile cu ea dimpreuna. Mires'a la 22 de dile dupa moartea desemnatului seu jurà credintia eterna parintelui mirelui, carele — dimpreuna cu parintii fetei — au cugetatu, cá ar fi o mare dauna, daca s'ar resipi tóte pregatirile de nunta, findu acele in stadiulu, candu numai mirele lipseá. Ospetiulu decurse cu bucuria si cu voia buna.

— (*Se vorbesce*) (si póte, cá suntu si de acei-a, cari credu), cá imperatulu francesiloru cam pe la 15. aug. va caletori la Salzburg dimpreuna cu imperates'a Eugen'i'a, de unde va se vina si la Pest'a. Acést'a fama din urma inse n'are nici o basa.

— (*Credemu*) a servi interesului omeniloru macri, candu comunicamu urmatoriulu casu, despre care face amintire un'a dintre foiele medicali din Berlinu. Unu domnu cu numele R. si-propuse mai nainte cu doi ani, dupa unu morbu indelungatu, cá nu va se mai mance carne, precum nici nu va mai bea cafea si tee. Elu fu fidelu promisiunei sale cu tota acuratéti'a. Dlu R. fu unulu din omenii cei mai macri, inse dupa o luna prinsese a se ingrasiá vediendu cu ochii. Dupa acé'a inca s'a totu ingrasiatu mereu, astfeliu, in catu acuma e unulu din cei mai bine conservati barbati de 50 ani; este de insemnatu, cá vestmintele de mai nainte tote i-su strimte asié incatu nu le póte imbracă de locu. In restempu de doi ani abié consumá ce-va mancaru gatite din carne; viptulu lui este cu totulu frugale, si cateodata mai bea si pucinelu vinu, inse nu fumedia de feliu. Acuma e silitu a-si schimbá ordinea vietiei de doi ani, fiindca se ingrasiá preste mesura.

— (*Dlu aginte*) si consulu generale acreditatu de catra Maj. Sa regele Prusiei langa A. S. Domnitoriulu romaniloru si-a luat concediu, findu stramutatu Ministru in Bresilu. Noulu aginte publicu, ce va representá pe regele Prusiei in Roman'i'a este dlu Kaiserling, fostu secretariu de ambasade la Constantinopole, la Petrouburg si in Spani'a.

Gâcitura de semne.

De Joane S. Alutanu.

;a,a +* *au i§ ,u?e.* *a=e
 ,â '§ a,é+* *a Δu□e □a=e
 ,e e □ai la=□e,a* * o=iú?
 Eu □i a;u,u a □i§* *e '§;a* *a
 ;e ?u=i* * i'a * *a '§!o,a* *a
 a§?e=u ;uΔ,e '§,a§* *a* *o=iú!
 +ê □e '§* * =e:e o=i +i ,a=e
 ,â ,e e i§ Δu□ea □a=e
 □ai □eΔo;io+u ,e=e+u?
 J—a+iu=e+—u§; e +i i-a+iu +—u§e:
 * *o§uΔu □a§;=ei □eΔe ju§e
 ,a§;u □i ;!e * *e iu:e+u!

Jo+ilu .uΔ,a§u.

Deslegarea numerica din nr. 29: „Reuniunea femeiloru brasiovene multi ani se viedie.“ Deslegare buna primiramu de la domnele si domnisiorele: Emilia Cadariu, Juliana Petri, Anastasia Moldovanu, Maria Nicolaeviciu, Gisel'a si Natalia Bogdanu, Emilia Andreescu, Teresia Seremi, Maria Fabianu, Maria si Netti Seucanu si Anastasia Leonoviciu, si de la domnii: Toma Rosiescu, Vasiliu Popu si Eremia Ghimbasiu.

POSTA REDACTIUNEI.

Respunsuri. Dlui P. M. in S. Prenumeratiunea nu ni-a sositu; éra novel'a nu se va publicá findu pré lunga.

Dlui M. S. in Bucuresei. Famili'a ti-s'a espedatu regulatu, cerca la posta. Aseminea ti-s'a tramisu si unu esemplariu din poesie.

Dlui Ant. in Ploiesei. Multiamita pentru cele tramise, dorinti'a ti vomu impleni, daca ne voru ertá legile presei.

La mai multi: Esemplare din poesiile redactorelui aceste foie se mai afla; pretiulu unui esemplariu e 1 fl.; éra unu esemplariu de lucsu consta 2 fl. — Tabloulu „Familiei“ de pe semestrulu alu doile s'a espedatu in septeman'a acést'a la toti abonatii nostri competinti; deci cari nu-lu voru capotá, au a rechiamá prin epistole nefrancate si nesigilate.

Cu esemplare complete din inceputulu semestrului II. mai potemu inca sierbí. Pretiulu abonamentului se póte vede in fruntea foiei.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

S'a tiparitu in Pest'a 1867. prin **Alexandru Kocsi** (in tipografi'a lui Érkövi, Galgöezi si Kocsi.) Piat'i'a de pesci Nr. 9.